

Sygn. akt II ZZ 7/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

Ławnik SN Agata Pawlak

Protokolant starszy inspektor sądowy Anna Rusak

w sprawie **G. J.** - prokuratora Prokuratury Rejonowej w S.,
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 23
lutego 2023 roku, odwołań: prokuratora G. J. oraz Prokuratora Okręgowego w
Płocku złożonego na korzyść
od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 15
listopada 2021 r., sygn. akt PK I SD [...]

postanowił:

I. zmienić postanowienie w ten sposób, że na podstawie art. 152 §
1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze obniżyć
G.J. – prokuratorowi Prokuratury Rejonowej w S. wynagrodzenie do
wysokości 50% na czas trwania zawieszenia w czynnościach
służbowych;

II. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb
Państwa.

UZASADNIENIE

Uchwałą Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej, z dnia 23 stycznia 2021 r.,
sygn. akt I DI 10/21, zezwolono na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej
prokuratora G.J. za to, że w dniu 22 stycznia 2021 r. na trasie Ż. - L., w

miejsowości C., pow. [...], woj. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym: I badanie – 1,11 mg/l, II badanie 1,12 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, III badanie – 2,93 ‰, IV badanie – 2,72 ‰ oraz V badanie – 2,55 ‰ alkoholu we krwi, prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki M. o nr rejestracyjnym [...], tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Prokurator Okręgowy w Płocku zarządzeniem z dnia 25 stycznia 2021 r., nr [...], działając na podstawie art. 150 § 1 i 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze – dalej powoływana jako p.p., zawiesił w czynnościach z dniem 25 stycznia 2021 r., na okres sześciu miesięcy prokuratora G. J. z Prokuratury Rejonowej w S.

W uzasadnieniu zarządzenia Prokurator Okręgowy w Płocku wskazał, że w toku postępowania przygotowawczego, w związku ze zdarzeniem – kolizją drogową, mającą miejsce w dniu 22 stycznia 2021 r., prokuratorowi G. J. przedstawiono zarzut popełnienia czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa, o którym mowa w art. 178a § 1 k.k. W dniu 25 stycznia 2021 r. na podstawie zebranych materiałów ze sprawy PR Ds. [...] wszczęto wobec prokuratora G. J. postępowanie służbowe i ustalono, że istnieją podstawy do sformułowania wobec niego zarzutów dyscyplinarnych związanych z uchybieniem godności urzędu prokuratorskiego (art. 137 § 1 pkt 5 p.p.), gdyż okoliczności zdarzenia z 22 stycznia 2021 r., stwarzają po stronie prokuratora G. J., jako osoby mającej status podejrzanego o przestępstwo ściągane z urzędu, brak gwarancji należytego wypełniania obowiązków służbowych, w tym pełnienia roli oskarżyciela publicznego. W zarządzeniu zawarto pouczenie o prawie do jego zaskarżenia odwołaniem do sądu dyscyplinarnego wniesionym w terminie 7 dni od dnia doręczenia (zarządzenie k. 3-4 akt PK I SD [...]).

Tego samego dnia Prokurator Okręgowy w Płocku przesłał do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla łódzkiego okręgu regionalnego wnioski o wszczęcie postępowania wyjaśniającego w sprawie przewinienia służbowego prokuratora G.J. oraz wnioski do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym o obniżenie wynagrodzenia zasadniczego prokuratora G. J. na czas jego zawieszenia w czynnościach do wysokości 50%. Wniosek do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym o obniżenie

wynagrodzenia zasadniczego został następnie zmodyfikowany pismem Prokuratora Okręgowego w Płocku z dnia 26 lutego 2021 r., poprzez wykreślenie z jego treści słowa „zasadniczego” (wniosek o obniżenie wynagrodzenia k. 1- 2, k. 14, k. 15; wniosek k. 5 - 7 akt PK I SD [...]).

W dniu 4 marca 2021 r. wszczęto wobec prokuratora G.J. postępowanie dyscyplinarne.

Wnioskiem z dnia 20 kwietnia 2021 r. prokurator G.J. wniósł o zawiadomienie go o terminie posiedzenia w sprawie PK I SD [...] oraz załączenie do akt sprawy dokumentacji medycznej. Wskazał, że decyzja w sprawie obniżenia wynagrodzenia może zapaść w sytuacji, gdy orzeczenie o zawieszeniu w czynnościach stało się prawomocne, tymczasem z uwagi na jego hospitalizację zarządzenie nr [...] z dnia 25 stycznia 2021 r. nie zostało mu doręczone, jednakże zostało przez niego zaskarżone 18 kwietnia 2021 r. odwołaniem złożonym wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia środka odwoławczego (wniosek k. 20-21).

Zarządzeniem w sprawie PK I SD [...] z dnia 26 maja 2021 r. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym zawiadomił prokuratora G. J. o wyznaczeniu na 24 czerwca 2021 r., terminu posiedzenia w przedmiocie rozpoznania wniosku Prokuratora Okręgowego w Płocku z dnia 25 stycznia 2021 r. o obniżenie wynagrodzenia (zarządzenie k. 27).

W dniu 18 czerwca 2021 r. prokurator G.J. wniósł o odroczenie posiedzenia w sprawie PK I SD [...]. Do pisma dołączył zaświadczenie lekarskie oraz kopię odwołania z dnia 19 kwietnia 2021 r., od zarządzenia o zawieszeniu go w czynnościach (wniosek k. 30-32, odwołanie k. 33-34).

Posiedzenie z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie PK I SD [...], zostało odroczone do 14 lipca 2021 r. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym zarządził ustalenie po dniu 7 lipca 2021 r. czy w sprawie odwołania prokuratora G. J. od decyzji o zawieszeniu go w czynnościach zapadło merytoryczne rozstrzygnięcie (protokół k. 37-38).

Zarządzeniem [...] z dnia 30 czerwca 2021 r., przesłanym do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym, w ślad za wnioskiem o obniżenie wynagrodzenia z dnia 25 stycznia 2021 r., Prokurator Okręgowy w Płocku, działając

na podstawie art. 151 § 1 p.p., postanowił zawiesić z dniem 26 lipca 2021 r., w czynnościach służbowych prokuratora G. J., do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego w sprawie PK XIV Ds. [...]

W uzasadnieniu zarządzenia wskazano, że okres zawieszenia w czynnościach prokuratora G.J. mija 25 lipca 2021 r., zaś w sytuacji prawomocnego zezwolenia na pociągnięcie tego prokuratora do odpowiedzialności karnej, możliwe jest jego zawieszenie w czynnościach do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, zgodnie z treścią art. 151 § 1 p.p. (zarządzenie k. 42-44).

W piśmie z dnia 7 lipca 2021 r., prokurator G.J. wniósł o odroczenie posiedzenia wyznaczonego na dzień 14 lipca 2021 r. w sprawie PK I SD [...], zaś wnioskiem z dnia 9 lipca 2021 r., o obniżenie mu wynagrodzenia do wysokości 80 % na okres do dnia 25 lipca 2021 r. w przypadku nieuwzględnienia jego wniosku o odroczenie posiedzenia. W uzasadnieniu wskazał, że zarządzenie o zawieszenie go w czynnościach z dnia 25 stycznia 2021 r., wydano na podstawie art. 150 § 1 p.p., zaś zarządzenie z dnia 30 czerwca 2021 r. zostało wydane w oparciu o treść art. 151 § 1 p.p. z uwagi na prawomocne zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej. Wobec powyższego wniosek o obniżenie wynagrodzenia będący konsekwencją zarządzenia o zawieszeniu w czynnościach z dnia 25 stycznia 2021 r., nie może być relewantny w odniesieniu do okresu zawieszenia w czynnościach orzeczonego inną decyzją na innej podstawie prawnej i w oparciu o inne przesłanki natury faktycznej. W ocenie prokuratora G. J. nie można przyjąć, aby jedna decyzja o obniżeniu wynagrodzenia dotyczyła zawieszenia w czynnościach określonego w różnych przepisach (art. 150 i art. 151 p.p.). Zdaniem prokuratora G. J. w przypadku kolejnej decyzji o zawieszeniu, w oparciu o inną podstawę prawną przełożony dyscyplinarny powinien wystąpić z kolejnym wnioskiem o obniżenie wynagrodzenia (wniosek k. 52-54). Do wniosku prokurator G.J. dołączył kopię odwołania z 9 lipca 2021 r., od zarządzenia Prokuratora Okręgowego w Płocku z 30 czerwca 2021 r. w przedmiocie zawieszenia go w czynnościach (kopia odwołania k. 55).

W dniu 16 września 2021 r. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym rozpoznał odwołanie prokuratora G.J. od decyzji o zawieszeniu go w czynnościach z dnia 30 czerwca 2021 r., utrzymując w mocy zaskarżone zarządzenie (protokół posiedzenia k. 70).

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2021 r., sygn. akt PK I SD [...], Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym w sprawie o sygn. akt PK I SD [...] rozpoznał wniosek z dnia 25 stycznia 2021 r. o obniżenie do 50% wynagrodzenia prokuratorowi G. J. zawieszonemu w czynnościach służbowych zarządzeniem Prokuratora Okręgowego w Płocku z dnia 25 stycznia 2021 r. oraz zarządzeniem z dnia 30 czerwca 2021 r., obniżył wynagrodzenie tego prokuratora do wysokości 50% wynagrodzenia zasadniczego na czas trwania zawieszenia w czynnościach, zaś kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa. W uzasadnieniu wskazał, że zarządzenie Prokuratora Okręgowego w Płocku z dnia 25 stycznia 2021 r. o zawieszeniu w czynnościach prokuratora G.J. uprawomocniło się w dniu 7 lipca 2021 r., natomiast zarządzenie z dnia 30 czerwca 2021 r. uprawomocniło się w dniu 16 września 2021 r. Wskazano, że ostatnie zarządzenie Prokuratora Okręgowego w Płocku Nr [...] z 30 czerwca 2021 r. w przedmiocie zawieszenia prokuratora G. J. do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego jest prawomocne, zatem uzasadnione jest twierdzenie, że spełniona została formalna przesłanka do obniżenia wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia. Jednocześnie uwzględniając charakter przewinienia, jakiego dopuścił się obwiniony i jego wagę, Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym uznał, że istnieją merytoryczne podstawy do obniżenia mu wynagrodzenia do wysokości 50% zgodnie z żądaniem Prokuratora Okręgowego w Płocku. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym podniósł, że sytuacja materialna obwinionego nie ma wpływu na powyższe ustalenie, gdyż nie jest na tyle niekorzystna, aby powodowała konieczność obniżenia wynagrodzenia w mniejszym rozmiarze (postanowienie k. 72-76).

Odwołanie od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 15 listopada 2021 r., sygn. akt PK I SD [...] wniósł prokurator G.J. W odwołaniu zarzucił:

1. naruszenie przepisu art. 152 p.p., co miało wpływ na treść orzeczenia, poprzez niewłaściwą wykładnię wspomnianego przepisu polegającą na podjęciu decyzji o obniżeniu wynagrodzenia na okres zawieszenia w czynnościach orzeczonego na podstawie zarządzenia Prokuratora Okręgowego w Płocku z dnia 30 czerwca 2021 r. wydanego w oparciu o przepis art. 151 § 1 p.p. nieobjętego prawnie relewantnym wnioskiem o obniżenie wynagrodzenia, który to wniosek został złożony w dniu 25 stycznia 2021 r. po zawieszeniu w czynnościach orzecznym zarządzeniem Prokuratora Okręgowego w Płocku z dnia 25 stycznia 2021 r. wydanym w oparciu o przepis art. 150 § 1 p.p., a więc z uwagi na to, że zawieszenie na podstawie art. 150 § 1 p.p. i zawieszenie na podstawie 151 § 1 p.p. są różnymi instytucjami prawnymi brak było podstaw do procedowania w przedmiocie obniżenia wynagrodzenia na okres zawieszenia w czynnościach orzeczonego zarządzeniem Prokuratora Okręgowego w Płocku z dnia 30 czerwca 2021 r. wobec braku stosownego wniosku o obniżenie wynagrodzenia na ten właśnie okres i postępowanie w przedmiocie obniżenia wynagrodzenia winno zostać umorzone;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na uznaniu, że jego sytuacja majątkowa, właściwości i warunki osobiste uzasadniają obniżenie wynagrodzenia do wysokości 50% zasadniczego wynagrodzenia, podczas gdy prawidłowa ocena tych okoliczności prowadzi do wniosku, iż obniżenie wynagrodzenia winno nastąpić do wysokości 70% wynagrodzenia zasadniczego.

Podnosząc powyższe zarzuty **wniósł** o umorzenie postępowania, ewentualnie o zmianę orzeczenia poprzez obniżenie wynagrodzenia do 70% wynagrodzenia zasadniczego lub uchylenie orzeczenia i przekazane sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym.

Odwołanie od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 15 listopada 2021 r. sygn. akt PK I SD [...], złożył również Prokurator Okręgowy w Płocku, który zaskarżył postanowienie w całości na korzyść prokuratora G.J. Zarzucił w nim obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 152 § 1 p.p., poprzez jego błędne zastosowanie w zakresie, w jakim daje Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym podstawę do

całkowitego pozbawienia prokuratora G.J. w okresie zawieszenia w czynnościach służbowych, prawa do dodatku za długoletnią pracę, podczas gdy z literalnego brzmienia ww. przepisu wynika, iż możliwe jest jedynie obniżenie całości wynagrodzenia prokuratora, tj. wszystkich jego składników do maksymalnie 50 %. Podnosząc ten **zarzut** wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez wskazanie, iż obniżenie prokuratorowi G.J. wynagrodzenia następuje do wysokości 50%.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Poza sporem jest, iż rozstrzygnięcie o obniżeniu wysokości wynagrodzenia prokuratora jest immanentnie związana z zawieszeniem go w czynnościach służbowych, zaś koniecznym warunkiem formalnym, niezbędnym dla podjęcia takiego rozstrzygnięcia jest prawomocne zawieszenie w czynnościach prokuratora. Rozstrzygnięcie kwestii obniżenia wynagrodzenia możliwe jest dopiero od momentu, w którym zarządzenie w przedmiocie zawieszenia stało się prawomocne. Dopiero bowiem wówczas, gdy do tej pory jedynie natychmiast wykonalne zarządzenie przełożonego dyscyplinarnego o zawieszeniu prokuratora w czynnościach, staje się prawomocne, są spełnione warunki formalne do rozpoznania wniosku przełożonego dyscyplinarnego o obniżenie wysokości wynagrodzenia prokuratora na czas trwania zawieszenia.

Należy wskazać, że zarządzenie z dnia 25 stycznia 2021 r. o zawieszeniu w czynnościach prokuratora G.J. na okres sześciu miesięcy (to jest do 25 lipca 2021 r.), wykonalne było od dnia jego wydania, natomiast uprawomocniło się w dniu 7 lipca 2021 r. Z kolei zarządzenie z dnia 30 czerwca 2021 r., zawieszające w czynnościach prokuratora G.J. od dnia 26 lipca 2021 r. od tego dnia było wykonalne, natomiast uprawomocniło się w dniu 16 września 2021 r. i jest wykonywane nadal, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego.

W realiach niniejszej sprawy instytucja obniżenia wysokości wynagrodzenia prokuratora mogła zatem zostać zastosowana wobec prokuratora G.J. dopiero po uprawomocnieniu się drugiego z zarządzeń zawieszającego go w czynnościach, a mianowicie zarządzenia z dnia 30 czerwca 2021 r., które uprawomocniło się w dniu utrzymania go w mocy orzeczeniem Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze

Generalnym z dnia 16 września 2021 r. Tylko to zarządzenie pozwalało w dniu 15 listopada 2021 r. na obniżenie wynagrodzenia prokuratora G. J. aż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego, co uczynił Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym. Zarządzenie z dnia 25 stycznia 2022 r., które uprawomocniło się 7 lipca 2021 r., w dacie orzekania przez Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w dniu 15 listopada 2021 r. nie było już wykonywane – środek w postaci zawieszenia w czynnościach na podstawie przedmiotowego zarządzenia nie był już stosowany.

Słusznie podniesiono w odwołaniu Prokuratora Okręgowego w Płocku, że z literalnego brzmienia art. 152 § 1 p.p. wynika, iż **możliwe jest jedynie obniżenie całości wynagrodzenia prokuratora, tj. wszystkich jego składników do maksymalnie 50 %**. Tym samym uznać należało, że Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym orzekając o obniżeniu do wysokości 50% wynagrodzenia zasadniczego istotnie zastosował wbrew ustawie środek oznaczający obniżenie wynagrodzenia do kwoty mniejszej niż 50% wynagrodzenia. Nie można zaś podzielić zarzutu z odwołania prokuratora Z. J., iż obniżenie wynagrodzenia, cyt., „winno nastąpić do wysokości 70 % wynagrodzenia zasadniczego”. Biorąc bowiem pod uwagę wysokość otrzymywanego przez prokuratora Z. J. wynagrodzenia, jak też ponoszone przez niego wydatki, o których mowa w uzasadnieniu odwołania, nie można stwierdzić, że obniżając mu wynagrodzenie do wysokości 50% Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym doprowadził do sytuacji, w której został on pozbawiony środków finansowych dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny, a tylko w takim przypadku byłaby możliwa korekta zaskarżonego postanowienia w kierunku wskazanym w odwołaniu.

Odnosząc się do zarzutu z odwołania prokuratora G.J., iż wniosek o obniżenie wynagrodzenia dotyczy okresu zawieszenia do 25 lipca 2021 r., wskazać należy, że wniosek ten został rozpoznany dopiero w dniu 15 listopada 2021 r., kiedy jedyną podstawą zawieszenia w czynnościach było prawomocne zarządzenie z dnia 30 czerwca 2021 r. Należy przy tym podkreślić, że podstawy zawieszenia prokuratora w czynnościach mogą wynikać z różnych podstaw prawnych: kiedy z uwagi na charakter przewinienia dyscyplinarnego konieczne jest natychmiastowe odsunięcie prokuratora od wykonywania obowiązków - na podstawie art. 150 § 1 p.p.; w

przypadku prawomocnego zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, a także wtedy gdy został złożony do właściwego sądu wnioski o ubezwłasnowolnienie – na podstawie art. 151 § 1 p.p. Jednocześnie należy stwierdzić, że brak jest przeszkód prawnych, aby wniosek o obniżenie wysokości wynagrodzenia prokuratora złożony np. w okresie trwania postępowania zażaleniowego w sprawie zawieszenia w trybie art. 150 § 1 p.p., został rozpoznany dopiero w okresie po uprawomocnieniu się zarządzenia o zawieszeniu prokuratora w czynnościach w trybie art. 151 § 1 p.p. Oczywiście jest to dopuszczalne o ile wcześniej przełożony dyscyplinarny nie cofnie wniosku o obniżenie wysokości wynagrodzenia prokuratora.

W realiach niniejszej sprawy, poza sporem jest, że Prokurator Okręgowy w Płocku **nie cofnął swojego wniosku z dnia 25 stycznia 2021 r.** złożonego do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym o obniżenie wynagrodzenia zasadniczego prokuratora G.J. na czas jego zawieszenia w czynnościach do wysokości 50%, zmodyfikowanego pismem Prokuratora Okręgowego w Płocku z dnia 26 lutego 2021 r., poprzez wykreślenie z jego treści słowa „zasadniczego”. W tej sytuacji brak było przeszkód prawnych do rozpoznania przez Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym tego wniosku.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w postanowieniu.